

46.

Bölüm

TORASİK MALİGNİTELİ HASTALARDA COVID-19 HASTALIĞI TANI VE TEDAVİSİNDEKİ ÖZELLİKLER

Rahime ÖZGÜR İŞİĞİBOL¹

GİRİŞ

Şiddetli akut solunum sendromu koronavirüs-2 (SARS-CoV-2) diğer adı ile COVID-19 (2019 koronavirüs hastalığı) 11 Mart 2020’de Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından pandemi olarak kabul edilmiş ve dünya genelinde 4,361,996 ölüme yol açmıştır (1). COVID-19 hastalığının seyri bireysel farklılıklar göstermekte olup asemptomatik vakalar, hafif solunumsal semptomu olan vakalar, sadece ateş ile seyreden vakalar olabildiği gibi ARDS (akut solunum sıkıntısı sendromu) tablosuna giden ciddi solunum yetmezliği ile seyreden vakalar şeklinde geniş bir yelpaze ile karşımıza çıkabilmektedir. Erkek cinsiyet, 50 yaş üzeri olmak, komorbiditesi olan kişiler (Hipertansiyon, Diyabet, Malignite, vb.), etkenle karşılaşma yönünden en yüksek riskli grup olan sağlık çalışanları ve kalabalık çalışma ortamında bulunanlar (mevsimlik tarım işçileri ile bakım ve rehabilitasyon merkezleri, okullar, kırsal vb.) COVID-19 açısından hassas gruplardır (2).

Çin ve İtalya’da yapılan araştırmaların neticesinde COVID-19 pozitif hastalardaki ölümlerin COVID-19 pozitif vakalara bölünmesi ile elde edilen vaka ölüm oranı (CFR) kardiyovasküler hastalık, diyabet, kronik solunum yolu hastalığı, kanser ve yaşlılarda daha yüksek bulunmuş (3,4). Yapılan çalışmalarda sigara içme

öyküsü daha yüksek bir COVID-19 enfeksiyonu insidansı ve şiddeti ile ilişkili bulunmuş (4,5).

TORASİK MALİGNİTELER VE COVID-19

Kanser hastaları, özellikle akciğer kanseri hastalarında COVID-19 hastalık şiddetinde, hastalığa bağlı hastane yatışı ve ölüm oranlarında belirgin artış saptanmış. Hastalığın semptomlarının şiddetli olma nedeni tam olarak bilinmemekle beraber akciğer kanserinin kendisi olabileceği gibi bireysel diğer faktörlere (yaş, immünitadaki genetik çeşitlilik, sigara içme öyküsü, altta yatan diğer önceden var olan faktörler, kardiyopulmoner hastalık ve/veya kansere yönelik tedaviler gibi) bağlı da olabilir (6,7,8,9).

Prof. He ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada COVID-19’a bağlı ciddi olayların gelişme riski kanser hastalarında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuş (9).

J. Luo ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada akciğer kanseri tanılı ve 12 Mart 2020 ve 6 May 2020 tarihleri arasında Sars Cov-2 pozitif saptanan 102 ardışık hasta incelenmiş; hastaların çoğunda (%72) metastatik akciğer ya da aktif akciğer kanseri olduğu bildirilmiş, sigara içme median değeri 23,5 paket/yıl olarak bildirilmiş. Bu hastalardaki kronik hastalıklara bakıldığında hipertansiyon %56, kronik obstrüktif akci-

¹ Dr. Rahime ÖZGÜR İŞİĞİBOL, Bursa Şehir Hastanesi, Göğüs hastalıkları Bölümü rahimeoz@yahoo.com

ruziyeti sonrası bireylere rutin olarak uygulanan profilaktik bir ajan olmamakla birlikte yeni bir gelişme olarak 30 Temmuz 2021’de Gıda ve İlaç Dairesi (FDA), maruziyet sonrası profilakside anti-Sars-Cov-2 monoklonal antikoları casirivimab+imdevimab’ın kullanılabilmesi için acil kullanım izni ile endikasyonunu genişletmiştir (19). Sadece kısıtlı bir grupta belirlenen kriterlere uygun kişilere kullanım izni verilmiştir.

Kortikosteroidler

Kortikosteroidler kontrolsüz sistemik inflamasyonu baskılayarak oluşan akciğer hasarını önlemek amaçlı ciddi toplum kökenli pnömonilerde kullanılabilmeyle birlikte COVID-19’daki kullanımını sınırlıdır (20-21). Şiddetli COVID-19’lu hastalar, akciğer hasarına ve çoklu organ disfonksiyonuna yol açabilecek sistemik inflamatuvar bir yanıt geliştirebilir. Kortikosteroidlerin güçlü anti-inflamatuvar etkileri ile bu zararlı etkiyi önleyebileceği ya da hafifletebileceği öne sürülmüştür. Pulmoner enfeksiyonlu hastalarda kortikosteroidlerin (çoğunlukla prednisolon ve metilprednisolon) kullanımı ile hem yararlı hem de zararlı klinik sonuçlar bildirilmiştir. Pneumocystis jirovecii pnömonisi ve hipokasemisi olan hastalarda prednisolon tedavisi ölüm riskini azaltmışken (22), önceki koronavirüs enfeksiyonu salgınlarında (MERS-Orta Doğu Solunum Sendromu ve SARS-Şiddetli Akut Solunum sendromu) kortikosteroid tedavisi gecikmiş virüs klirensi ile ilişkilendirilmiştir (23-24).

Kanser hastalarında deksametazon, tümöre yönelik tedavinin bir parçası olarak ve beyin metastazı ile ilişkili iltihabı tedavi etmekte yaygın olarak kullanılır. Deksametazon tedavisi oksijen ihtiyacı olan ya da mekanik ventilatörde takip edilen COVID-19 hastalarında daha düşük ölüm oranı ile ilişkilendirilmiştir (25).

SONUÇ

Akciğer kanserinin hematolojik malignitelerden sonra ciddi COVID-19 riski yüksek ikinci kan-

ser türü olduğu bildirilmiştir (26). Akciğer kanseri hastaları, altta yatan malignite, anti-kanser tedavisinin neden olduğu immüno-supresyon, eşlik eden komorbiditeler ve sigara içme öyküsü gibi çoklu risk faktörlerine bağlı komplikasyonların yanı sıra COVID-19 enfeksiyonu gelişmesi açısından da daha yüksek bir risk altındadır (27). Bu özellikli hasta grubunda erken tanı kadar hastanın yakın takibi de önemlidir. İlaç etkileşimleri ve sekonder enfeksiyonlar açısından dikkatli olunması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. World Health Organization. WHO Coronavirüs (COVID-19) Dashboard.(17082021 tarihinde <https://COVID19.who.int> adresinden ulaşılmıştır)
2. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü COVID-19 Genel Bilgiler, Epidemiyolojik ve Tanı Bilimsel Danışma Kurulu Çalışması 27 Kasım 2020 (17.08.2021 tarihinde <https://COVID19.saglik.gov.tr/Eklenti/39551/0/COVID-19rehberigenelbilgiler/epidemiolojivetanipdf.pdf> adresinden ulaşılmıştır)
3. Onder G, Rezza G, Brusaferro S. Case-fatality rate and characteristics of patients dying in relation to COVID-19 in Italy. JAMA. 2020 May 12;323(18):1775-1776. doi:10.1001/jama.2020.4683
4. Wu Z, McGoogan JM. Characteristics of and important lessons from the coronavirus disease 2019 (COVID-19) outbreak in China: Summary of a report of 72 314 cases from the Chinese Center for Disease Control and Prevention. JAMA. 2020. Apr 7;323(13):1239-1242. doi: 10.1001/jama.2020.2648.
5. Cai H. Sex difference and smoking predisposition in patients with COVID-19. Lancet Respir Med. 2020 Apr;8(4): e20. doi:10.1016/S2213-2600(20)30117-X Epub 2020 mar 11.
6. Dai M, Liu D, Liu M, et al. Patients with cancer appear more vulnerable to SARS-COV-2: a multi-center study during the COVID-19 outbreak. Cancer Discov. 2020 Jun;10(6):783-791. doi: 10.1158/2159-8290.CD-20-0422. Epub 2020 Apr 28.
7. Horn L, Whisenant JG, Torri V, et al. Thoracic Cancers International COVID-19 Collaboration (TERAVOLT): impact of type of cancer therapy and COVID therapy on survival. J Clin Oncol.2020; Jun 20. 38; 3818_suppl: LBA111.
8. Zhang L, Zhu F, Xie L, et al. Clinical characteristics of COVID-19-infected cancer patients: a retrospective case study in three hospitals within Wuhan, China. Ann Oncol. 2020 Jul;31(7):894-901. doi: 10.1016/j.annonc.2020.03.296. Epub 2020 Mar 26.
9. Liang W, Guan W, Chen R, et al. Cancer patients in SARS-CoV-2 infection: a nationwide analysis in China. Lancet Oncol. 2020 Mar;21(3):335-337. doi:

- 10.1016/S1470-2045(20)30096-6. Epub 2020 Feb 14.
10. J. Luo, H. Rizvi, I. R. Preeshagul, et al. COVID-19 in patients with lung cancer: a retrospective study was approved by the Institutional Review Board at Memorial Sloan Kettering Cancer Center (MSK). *Ann Oncol.* 2020 Oct; 31(10):1386-1396. doi: 10.1016/j.annonc.2020.06.007. Epub 2020 Jun 17.
 11. Balestra R, Selvaraju A, Benzaquen S, Zander DS. Pneumonic-type mucinous lung adenocarcinoma diagnosed by transbronchial cryobiopsy. *Respirol Case Rep* 2017 Feb 28;5(3):e00222. doi: 10.1002/rcr2.222. eCollection 2017 May.
 12. Satıcı C, Kabalak P A, Yılmaz U. Akciğer Kanseri ve COVID-19. Göğüs Hastalıkları Uzmanlarının Bilmesi Gerekenler.Turkish Respiratory Society..Eurasian Journal of Pulmonology.2020 Nisan. sayfa:118-127
 13. Catania C, Stati V, Spitaleri G. Interstitial pneumonitis in the COVID-19 era: a difficult differential diagnosis in patients with lung cancer. *Tumori Journal* 2021 Jun;107(3):267-269. doi: 10.1177/0300891620951863. Epub 2020 Aug 26.
 14. Tarik Asselah, David Durantel, Eric Pasmant, et al. COVID-19: Discovery, diagnostics and drug development. *J Hepatol.* 2021 Jan; 74(1): 168–184. doi: 10.1016/j.jhep.2020.09.031. Epub 2020 Oct 8.
 15. Yarza R, Bover M, Paredes D, et al. SARS-CoV-2 infection in cancer patients undergoing active treatment: analysis of clinical features and predictive factors for severe respiratory failure and death. *Eur J Cancer.* 2020 Aug;135:242-250. doi: 10.1016/j.ejca.2020.06.001. Epub 2020 Jun 6.
 16. American Society of Clinical Oncology. ASCO Special Report: A guide to cancer care delivery during the COVID-19 pandemic. 2020.updated : July 29, 2021. (22.08.2021 tarihinde <https://www.asco.org/sites/newwww.asco.org/files/content-files//2020-ASCO-Guide-Cancer-COVID-19.pdf> adresinden görüntülenmiştir)
 17. American Society of Anesthesiologists. The ASA and APSF joint statement on perioperative testing for the COVID-19 virüs. 2020. June 01.(22.08.2021 tarihinde <https://www.asahq.org/about-asa/newsroom/news-releases/2020/06/asa-and-apsf-joint-statement-on-perioperative-testing-for-the-COVID-19-virus>. adresinden görüntülenmiştir)
 18. American Society of Hematology. COVID-19 resources. 2020. (22.08.2021 tarihinde <https://www.hematology.org/COVID-19> adresinden görüntülenmiştir)
 19. The COVID-19 Treatment Guidelines Panel's Statement on the Emergency Use Authorization of Casirivimab Plus Imdevimab as Post-Exposure Prophylaxis for SARS-CoV-2 Infection Last Updated: August 17, 2021(görüntülenme zamanı:22.08.2021)
 20. Mokra D., Mikolka P., Kosutova P. et al. Corticosteroids in Acute Lung Injury: The Dilemma Continues. *Int J Mol Sci* 2019 Sep 25;20(19):4765. doi: 10.3390/ijms20194765.
 21. A Addeo, A Friedlaender. Cancer and COVID-19: Unmasking their ties. *Cancer Treat Rev.* 2020 Aug;88:102041. doi: 10.1016/j.ctrv.2020.102041. Epub 2020 Jun 3.
 22. Bozzette SA, Sattler FR, Chiu J, et al. A controlled trial of early adjunctive treatment with corticosteroids for Pneumocystis carinii pneumonia in the acquired immunodeficiency syndrome. California Collaborative Treatment Group. *N Engl J Med.* 1990 Nov 22;323(21):1451-7. doi: 10.1056/NEJM199011223232104.
 23. Arabi YM, Mandourah Y, Al-Hameed F, et al. Corticosteroid therapy for critically ill patients with Middle East respiratory syndrome. *Am J Respir Crit Care Med.* 2018 Mar 15;197(6):757-767. doi: 10.1164/rccm.201706-1172OC.
 24. Stockman LJ, Bellamy R, Garner P. SARS: systematic review of treatment effects. *PLoS Med.* 2006 Sep;3(9):e343. doi: 10.1371/journal.pmed.0030343.
 25. RECOVERY Collaborative Group, Horby P, Lim WS, et al. Dexamethasone in hospitalized patients with COVID-19.*N Engl J Med.* 2021 Feb 25;384(8):693-704. doi: 10.1056/NEJMoa2021436. Epub 2020 Jul 17.
 26. Dai M, Liu D, Liu M, et al. Patients with cancer appear more vulnerable to SARS-CoV-2: a multicenter study during the COVID-19 outbreak. *Cancer Discov.*2020 Jun;10(6):783-791. doi: 10.1158/2159-8290.CD-20-0422. Epub 2020 Apr 28.
 27. Baburaj G, Thomas L, Rao M. Potential Drug Interactions of Repurposed COVID-19 Drugs with Lung Cancer Pharmacotherapies. *Archives of Medical Research.*2021 Apr;52(3):261-269. doi: 10.1016/j.arcmed.2020.11.006. Epub 2020 Nov 17.